

دوراهی اقتصادی جهان ۲۰۲۲

آیا اقتصاد جهان در ۲۰۲۲ به حال عادی باز خواهد گشت؟ بر اساس گزارش «اکنونمیست» پیش‌بینی این بود که در سال ۲۰۲۱، عوامل اثرگذار در رشد اقتصادی پایین و تورم بالا موقتی باشند، اختلالات زنجیره عرضه فروکش کند و قیمت انرژی نیز کاهش یابد و کارگران نیز به کار قبلی خود بازگردند.

به گزارش سایت خبری پرسون، به نظر می‌رسد که با نزدیک شدن به روزهای پایانی سال ۲۰۲۱، این باورها از دید بازارها، مردم و حتی بانک‌های مرکزی تغییر کرده است. گزارش اکنونمیست شرایط کنونی را متفاوت از سال‌های گذشته می‌داند و معتقد است بحران‌های سال ۲۰۲۱ تنها به دلیل اختلال در زنجیره عرضه ایجاد نشده‌اند، بلکه مازاد تقاضا نیز وجود دارد. در این شرایط قیمت کالا و خدمات رشد کرده است و کارگران نیز انتظار افزایش دستمزد دارند و امکان دارد ماریپیج قیمت-دستمزد در کشورهای ثروتمند شکل گیرد. در این شرایط بانک‌های مرکزی باید با افزایش نرخ بهره از تورم بیشتر جلوگیری کنند؛ اما در صورتی که شرایط عادی در سال ۲۰۲۲ بازنگردد، گزینه جایگزین، تعدیل اقتصادی دردناک است.

آیا رکود تورمی حاکم بر اقتصاد جهان ادامه خواهد یافت؟ در طول سال ۲۰۲۱ بانک‌های مرکزی و بیشتر اقتصاددانان گفته‌اند عواملی که تورم را افزایش و سرعت رشد اقتصادی را کاهش داده‌اند، موقتی خواهند بود. اختلالات زنجیره عرضه فروکش خواهد کرد، قیمت‌های انرژی کاهش خواهد یافت و کارگران جهان ثروتمند که از محیط‌های کاری دور مانده‌اند، به کار باز خواهند گشت. ولی با نزدیک شدن سال ۲۰۲۱ به روزهای پایانی خود، بازارهای مالی، عموم مردم و حتی خود بانک‌های مرکزی، باور خود را از دست می‌دهند.

سیاستگذاران با شرایط سختی روبه‌رو هستند. جواب کتاب‌های درسی به تورمی که بر اثر اختلال در عرضه ایجاد شده این است که به آن اهمیت ندهید و بگذرید راه خود را بروید. چرا اقتصادهای آسیب‌دیده بر اثر نرخ‌های بهره بالاتر، در فکر عرضه جدید گاز طبیعی یا پایان دادن به همه‌گیری کرونا هستند؟ در سال ۲۰۱۱، تورم در انگلستان به دلیل افزایش قیمت کامودیتی‌ها تا ۲/۵ درصد افزایش یافت؛ ولی بانک انگلستان نرخ‌های بهره را پایین نگه داشت.

در منطقه یورو، بانک مرکزی اروپا، نرخ‌های بهره را افزایش داد که سبب شد اقتصاد به رکود بازگردد و با تورمی پایین‌تر از هدفش روبه‌رو شد. برخی بر این باورند که مانند همان زمان، تورم ناشی از افزایش قیمت‌های انرژی در سال ۲۰۲۲ نیز کاهش خواهد یافت. با وجود این، مقایسه امروز با شرایط اوایل دهه ۲۰۱۰ قیاس دقیقی نیست. مصیبت‌های تجارت جهانی در سال ۲۰۲۱ تنها به دنبال اختلال در زنجیره عرضه ایجاد نشده‌اند، بلکه امروز مازاد تقاضا نیز وجود دارد.

محرك‌های بزرگ پولی و مالی همراه با فاصله‌گذاری اجتماعی، سبب شده مصرف‌کنندگان نسبت به کالاها، از کنسول‌های بازی گرفته تا کفش‌های تئیس حریص شوند. در تابستان ۲۰۲۱ هزینه آمریکایی‌ها برای کالاهای فیزیکی ۷ درصد بالاتر از دوران قبل از کرونا بوده است. در کشورهای دیگر هم کمبود کالاها ناشی از افزایش تقاضای غیرعادی برای آنها ایجاد شده است. برای اینکه اقتصاد جهان به چیزی شبیه به شرایط عادی بازگردد، مصرف‌کنندگان باید بیشتر پول نقد خود را برای دریافت خدمات، چون رستوران و سفر، خرج کنند.

اما متأسفانه اقتصادها با کمبود کارگرانی مواجه هستند که بخش خدمات برای رشد به آنها نیاز دارد. دستمزدها در بخش مربوط به فراغت و پذیرایی در حال افزایش است. بسیاری از اقتصاددانان امیدوارند که با پایان حمایت‌ها از بازار کار، کارگران به سر کار بازگردند؛ اما تا امروز نشانه‌های بسیار کمی از این اتفاق وجود دارد. برای موقتی بودن تورم، رشد دستمزدها و همچنین رشد قیمت‌ها باید کاهش پیدا کنند. گزینه‌های جایگزین هم افزایش بهره‌وری یا کاهش حاشیه سود است که برای کسب‌وکارهایی چون رستوران‌ها همین حالا هم بسیار پایین است. برخی از سیاستگذاران اما از برعکس شدن شرایط هراس پیدا کرده‌اند.

با افزایش انتظارات نیروهای کار از رشد تورم رشد دستمزدها همچنان ادامه دارد. جهان ثروتمند از دهه ۱۹۷۰ ماریپیج قیمت-دستمزد را تجربه نکرده است؛ ولی در صورتی که افزایش انتظارات تورمی اتفاق بیفتد، کار بانک‌های مرکزی دشوارتر خواهد شد. آنها نمی‌توانند بدون قربانی کردن مشاغل تورم را روی نرخ هدف‌گذاری شده حفظ کنند. بازارهای نوظهور با این بده‌بستان دردناک میان تورم و رشد آشنا هستند؛ ولی این اتفاق دهه‌هاست که در جهان ثروتمند به‌طور جدی رخ نداده است. در میان کشورهای بزرگ ثروتمند، بانک انگلستان نسبت به سایرین، به سیاست‌های انقباضی نزدیک‌تر است؛ تنها به این دلیل که اعتبار اهداف تورمی خود را حفظ کند. تصور اینکه سیاستگذاران نرخ‌های بهره را افزایش می‌دهند و بعد از آن پشیمان می‌شوند، آسان است.

با وجودی که تورم همچنان در ماه‌های ابتدایی ۲۰۲۲ بالا باقی خواهد ماند، بانک‌های مرکزی فکر می‌کنند که یک‌سال و نیم زمان نیاز است تا نرخ‌های بهره بالاتر اثر کامل خود را بر اقتصاد برجای بگذارند. نیروهایی چون تغییرات جمعیتی، نابرابری و تقاضای جهانی برای دارایی‌های امن که سابقاً نرخ‌های بهره جهان و تورم را پایین نگاه می‌داشتند، ممکن است تا آن زمان مجدداً خود را نشان دهند. تعدیل مالی قریب‌الوقوع در بسیاری از کشورها می‌تواند به آرام کردن اقتصادها کمک کند.

انگلستان افزایش‌هایی برای مالیات اعلام کرده و جو بایدن نیز تایید کنگره را برای لایحه هزینه‌های ۲/۱ هزار میلیارد دلاری‌اش گرفته است و کاهش

سرعت رشد اقتصادی چین می‌تواند تاثیرات جهانی داشته باشد. از همه مهم‌تر اینکه همه‌گیری کرونا هنوز به پایان نرسیده است. در صورت کاهش سطح ایمنی و ظهور سویه‌های جدید که می‌توانند از سد واکسن‌ها عبور کنند، گسترش ویروس همچنان می‌تواند اقتصادها را مختل کند؛ ولی با وجود محدودیت‌های عرضه، جهان دیگر نمی‌تواند از ترفند استفاده از محرک‌هایی که مخارج مصرف‌کنندگان را به سمت کالاها تغییر می‌دهند، استفاده کند.

در عوض، بانک‌های مرکزی باید با افزایش نرخ‌های بهره، از رشد هزینه‌کرد و تورم بیشتر جلوگیری کنند. در صورتی‌که شرایط عادی در سال ۲۰۲۲ بازنگردد، گزینه جایگزین، یک تعدیل اقتصادی دردناک خواهد بود.

منبع: دنیای اقتصاد